7/5284

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2002/SPGY/9507
Konu : Yazılı Soru Önergesi

10.01.2002
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 26 Aralık 2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-12569 sayılı yazıları

Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın 7/5284 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

İCEM

İsmail CEM
Bakan

EK: Soru önergesi yanıtı

7/5284

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

1. Türkiye'nin, büyük önem atfettiği, Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası konusunda, daha önce, içinde yer almayacağı ve söz hakkı olmayacağı için AGSP'na destek olunamayacağını açıklamasına rağmen, son gelişmelerle Avrupa Birliği'yle mutabakat içinde olunduğu ve destek verildiği açıklanmıştır. Avrupa Birliği'yle hangi şartlar çerçevesinde mutabakata varılmıştır?
2. Mutabakat metni niçin açıklanmamıştır? Metni açıklamayı düşünüyor musunuz?
3. Türkiye'siz bir AGSP'nın ülkemizin çıkarları açısından zararlı olacağı fikrine katılıyor musunuz? Katılıyor iseniz, ne tür zararlar söz konusu olabilir? Bu konseptte, Türkiye'nin yeri ve konumu ne olacaktır? Konunun, Meclis'e getirilerek genel bir görüşme yapılması niçin istenmemiştir?

YANITLAR:

Avrupa Birliği'nin (AB), kısaca AGSP olarak adlandırılan bir güvenlik ve savunma boyutu kazanma sürecinde NATO ile AB arasındaki ilişkilerin nasıl geliştirileceğine ilişkin temel kararlar Nisan 1999'da yapılan NATO Vaşington Zirvesi'nde alınmıştı. Bilahare düzenlenen NATO Bakanlar toplantılarında teyit edilen bu kararlara göre, özü itibariyle, AB'nin NATO'nun imkan ve yeteneklerinden yararlanması karşılığında AB üyesi olmayan Avrupalı müttefiklerin AGSP sürecine uygun şekilde katılmaları öngörülmektedir.

Vaşington Zirvesi'ni izleyen dönemde yapılan AB zirve toplantılarında alınan kararların bu anlayışı tam olarak yansıtmaması nedeniyle, katılım meselesi halledilinceye kadar, AB'nin NATO'nun planlama yeteneklerine güvenceli erişimi de dahil olmak üzere, NATO-AB arasındaki düzenlemelerin sonuçlandırılamayacağı yolunda bir tutum izlediğimiz malumlarıdır.

Bu kararlı tutumumuz neticesinde, 2001 Mayıs ayında İstanbul'da Türkiye, İngiltere ve ABD arasında katılım meselesine açıklık kazandırmak amacına yönelik bir üçlü istişare sürecinin başlatılması mümkün olmuştur.

Son turu 26 Kasım 2001 tarihinde Ankara'da yapılan bu istişareler neticesinde, üç ülke tarafından bir paket geliştirilmiştir. 2 Aralık 2001'de Sayın Başbakanımızın başkanlığında yapılan değerlendirme toplantısı sonrasında, bu paketin, NATO ve AB arasında işbirliğinin her alanda ileriye götürülmesine imkan tanıyacak somut bir temel oluşturduğuna dair bir açıklama yapılmıştır. Ülkemiz, bu uzlaşı paketinin AB tarafından aynen kabul edilmesi halinde, Vaşington kararları doğrultusunda, AB'nin NATO planlama yeteneklerine güvenceli erişimi konusunda İttifak içinde bir karar alınabileceğini muhataplarına bildirmiştir.

Yürütülen üçlü müzakereler sonucunda geliştirilen paketin içerdiği katılım düzenlemelerinin NATO Vaşington Zirvesi kararlarında ortaya konulan temel ilkeleri göz önünde bulundurması, bu noktaya varılmasında belirleyici olmuştur.

Bilindiği gibi, Yunanistan'ın tutumu nedeniyle bu paketin AB tarafından benimsenmesi bugüne kadar mümkün olmamıştır. Bu hususta AB içi görüşmelerin devam edeceği anlaşılmaktadır.

Sözkonusu pakette Türkiye'nin AGSP'na katılımı açısından somut mekanizmalar ortaya konmaktadır. Tabiatıyla, bu paketin hayata geçirilmesiyle, güvenlik çıkarlarımız açısından tercihe şayan olmayacak "Türkiye'siz bir AGSP oluşması" olasılığının da önü alınmış olacaktır.

Bu çerçevede, AB'nin NATO imkan ve yeteneklerinden istifadesi, sözkonusu paketin AB tarafından resmen kabul edilmesi, bilahare NATO'da da buna göre gerekli kararların alınması suretiyle mümkün olabilecektir. Taraflar arasında varılan mutabakat uyarınca, metin hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi bu süreç tamamlandığında yapılacaktır.

Esasen, kendi kamuoyumuzun ve Yüce Meclisimizin, bütün hayati dış politika konularında olduğu gibi, bu konuda da gösterdiği ilgi, bizi politikamızın yürütülmesinde yönlendiren ve bugün varılan sonuçların alınmasında destekleyen en önemli unsur teşkil etmiştir. TBMM'de son dönemde muhtelif vesilelerle dış politika konularının ele alındığı oturumlarda, güncel dış politika meselelerinin arasında doğal olarak yer alan savunma ve güvenlik konularında Sayın Milletvekillerimizce belirtilen görüşler, bu çerçevede bizim için çok kıymetli olmuştur.